

... den bevolgen
Staten weder
...

Resolutie der Landtschap op eenen
Lantvaeg tot Nijmegen in Majo
Anno 1583. genomen.

Anno 1583.
M
11

Op den 18. May 83. der heer Cantzler
 des Finstendomb & des hies Graeff
 schap Sijnen in de vergadering der
 Damesse Ridderschappen ende ver-
 ordente der hooft & elijne Steden
 des selven Finstendomb & Graeffschap
 alhier binnen Nijmegen ten Landage
 op vudagende ~~in~~ vergadering, d'elck
 men sijnde, geproponiert & veringedragen
 hebbende om te willen aenhooren
 web die & deputienden deser
 Landtschappen mitten & deputienden
 der Provincien t' wraecht ghesoig,
 niet mochten hebben, wie
 insgelicken web van de & vrie
 Staten aen dese Provincien ge-
 langt, ende daerop bij Jorch
 van Westrum soll gdrapportiert
 worden daerop te advisieren ende
 concludieren, t' gdenige tot
 wolfadert, ende moeste gdrijen
 deser Landtschappen soll bevoorden
 worden te behoorden. Als
 hebben Damesse Ridderschappen
 ende Steden des Finstendomb
 ende Graeffschap voors
 naar verfoer der selver rapporten

voor eerst geresolviert op dit gebo-
 soingensorde binnen Utrecht in de
 maand van Mei Anno 83. gedaan
 wie hierna bescreven volcht.

Die Bannier van Dittorshappen ende overrechten
 der Hoofst ende kleine Steden des Hertogdoms
 Gelre ende Graffschap Zutphen, blytich door-
 sien ende naer vijfde der saccken enwogen
 hebbende t'genige bij de ~~de~~ deputierten
 t'Utrecht op aengorven der Heeren Landraden
 gesejoignort is, Erkennen mit danckbaerheit
 dat wijte vnd arbeyt daerin aengewont is
 sij oock billich bij oere respectieve Provincien
 voor gecommandiert behooren gesalden te
 sijn.

Ende wadall die Bannier van Dittorshappen
 ende ~~de~~ stanten der groete ende kleine
 Steden des Hertogdoms Gelre ~~de~~ Graff-
 schap Zutphen, die Landraden yoren oere
 ontfijdinge hadden van die verdere sene

deser Landen & Nochtant alsoo die Gemeynten
 wt impatience alderwijc tot vermindering
 vander Boeren Landraden antfortoijt sijn
 Cadgen vnr goet aen dat die vngemelte Land-
 raden, regard nemende op oere constitutie en
 Instructie hadt solden willen lasten gelieven
 goetd portiente ende speciale verandering
 van haer administratie, outtaenke ende
 brijgoven oer te leveren, opdat die beroerde
 gemeynte daer dinc gestelt men vrichtbaer-
 heder moeste die gemeynte overlaste
 Dirigieren.

6.

Komende dan voort tot idt selve art. van den
 Rees Cadgemeynte die eerste vijftien art.
 sijn premij loco vnd die Provincie verma-
 nende tot sijnverlinge Grindstap aliancie
 ende eenicheit in dese conjunctie ende
 extremiteten hoekneding:) resolvieren dat die
 forwijn ende logijn solden aen de maentliche
 contributie afflaef streden sullen sijn aen-
 geldeft worden tot hoeknedinge fortificatie der

respecties & tōden, niet aenmerkende tot
 fortificatie die 2. ste: op jēder torens biert binger
 slagen als op int malt ende bieren algeveest in poffen
 gestelt sijnde bnd alsoo die yveronts quēde gedreuen
 by deser Landtschapen tot anderen sijn gestintet
 als sullen tot die vordemade binger der Ecken
 niet aengolst kinnen werden, beghoort
 leflich explicatie op int woordt dergelyc als so
 int in desen art. boel is gult: Staat Belangende
 die begherte der E. Staaten van Zuidfland
 wordt de selve gestelt ter dispositie van de
 Landt.

7.

Het 7. art. wordt godtgevonden niet dat jēder
 Provincie oick die gult. middelen niet werck
 brengt om alsoo die vone den anderen die
 weringe niet te beuonen.

8

Op de 8. bliffimen bij den text bnd wordt beghere
 executie.

9

Ende scrijvende tot int 10. en die vragge van

de Deputieerden des Lands van Utrecht gemoevert
 persifiret men procris bij den p. art. der naeder
 nide, anders seldt den jode provincie tot tennings
 end plettinge der landen ende betonderen beorden
 admissie mogen.

10.

Soo veel dit court van den golve adlangt last
 men sie gevallen dat een comparigen voer genomen
 worde, doch vonden jodoren sijne gerechtigeit
 van te minter, voorbehalden, waerin so die
 Banderjoeer sie beclacht boven sijn goet
 recht denichdelic titell ende so, so sie
 becoort te worden, verhoort daerop prohibie,
 vnd worde den Deputieerden so op vrecht
 wijfen sulke ten last gelacht, den generael
 van de munte deset Furstendome Gierop te
 beschrijven.

11.

Allystmen bij die nide ende d'acordt mit
 sijn boecht gemactet, soo veel de deligie
 betreft.

12. 13

Deze art. worden goet gevonden doch bij alfo dat
 den jeder Provincie zijn prerogatijs inde der
 Hooffteden oorboutje voorbejalden worde, waell
 beftaende nochtant dat die oerfijndenen op die
 qualite. bijcumpst, niet en sullen mogen door
 dan op rapport, ten waere oerfijndenen van
 de facten der verheijvinge beftendiger, dan
 de deputiorden resolucien volmaect moede
 gegeven hebben, vnd dat alle die goemissende
 den bejde zijden der Mageden vint daer sullen
 respicieren.

14.

Van deze art. vall volgent gehandelt worden.

15.

Wort den de deputiorden op vtwicht te wijde
 te last gelacht, om hiervan mitten andren pro-
 vincien de deputiorden te naester bijcumpst
 te handelen.

16

Let 16. van men zijden mit dat die woorsalre banje
 hiden besogelt & strictelich onderfalden worde.

17. 18. 19.

It men waell te vreden, dattet mitten garnisoenen

bij den leste bevestigende Staat van de Republiek
 te Utrecht verbleve, dan die Stadt Zutphen
 instintit, datse voor dese reijse behooren te
 volstaen mit 150. soldaten ende 50. Amster.
 Mit dem aduanch oock, dat de selve ierst gesien
 ende ontfangen sullen hebben gods ver-
 soekening van betadlinge, ontfalt ende
 foragie, voor die paden, vnd alsoo die
 van Hollandt vnd Zeelandt verthouden
 partaelen in ooren Staat inbrongen, ver-
 staet men, dat Sijn voor Het tractement
 van Sijn Princeliche Ex: tie mit men
 alx xxiij. gulden / Jaer sullen gepas siert
 worden, die sij der G: nitt. in wt: kom. sullen
 mogen brengen. O: belangende het tractement
 van Joncker Johan Clost, soo men verstaet,
 dat hem noch Amster noch kantsche bevoelen
 ende oick dat hij van den van camper geene
 diens t langer en heeft, acht men onnodich
 hem de bevalende zagie tfo te leggen. O: f-
 gelieden voor diverse Officieren, vermindte
 soldaten voort die zagie van bij. xxiij. gulden
 mit godt gevonden bij der G: nitt. in wt:
 kom. voor wtgeven sal gelieden worden
 Die g: nard van Sijn Ex: tie in tte equine
 bij die van Hollandt in Staat gestelt van. bij. di.

och bij alsoo dat
 Ende der
 worde, vabl
 sijnden op die
 mogen door
 icipalen van
 tendinger, der
 ft moede
 goniwider
 is daer sullen

olt worden

cht tfo wijden
 andron pro-
 ter bijcumpst

verhalen van ge,
 olen worden

en yarmisoonen

wordt niet gevonden die selve tfo punt sijn
 vind so veel het particulier beleger auyast
 binden over allmoedig dat het groote ende
 algerest fameronde beleger mit golt en
 andere requisiten verhoort of ontfalden
 werde. Eoo doch die Landbesap daermede bene-
 der verwoyen sall te doen hebben, vind it tot
 desen tijnde geaccordeert. Die maentliche quota
 den van twintig duysent gulden extraordinair
 na den alden voets op tfo bronnen, mit dat die
 brandtsfatteringen at sflacg strecken, vind minen
 boven sijn contingent behavert sall worden
 And opdat sin vorder die Enschelijken, mit
 godde betadlung verhoort, ende daover
 in godde discipline gesalden moeyen worden,
 slijft men geaccordeert die maentliche con-
 tributie van xx^m gulden, mit dat die ander
 Provincien naer advenant Soeyen, dewelcke
 beginnen sall j.^o Hetz lopende maent Maj,
 Joch dat die platte landen vant Oberquartier
 die Graffschap Zutphen, voirt het Rijk
 van Nijmegen vind Maet ende wafl sulke
 moeyen volstady mit oore respective dingtael
 ende behoerliche brandtsfatten, daerover
 sij behooren niet bedroeft st tfo worden

20. is narratij.

21.

Wordt niet godtgevonden die stercken daer
vermeldt voor dit maal affgebrecht off' Pont,
festen.

22. 23.

22. Ende 23. vindt men iddelich, mit
dat soo vern idt Collegium der Gedeputeerden
van Staten deser Landtschap sijnre voortgaend
gewint, het beste deel des Landtschap
Amhem, behoort achtervolcht te worden.

24.

24. sal men volgen in de Convoijen
die besto, gelijk die in deser Landtschap
tegenwoordig in train sijn, was verstaende
nochtant, dat hierin geen particuliere
Licenten sullen begroepen sijn, tot prejudicie
eniger anderer Steden opgesteld Ende sullen
die voorsz convoijen (die garnit worden voor aff
bestaelt sijnde:) gebuycht worden tot verd.

van Gint, mit nochstand dat die van Holland
 Zeeland ende andere Provincien des selve convoijs
 cadras so waer sullen comen lasten, als die
 Gheschey. Ende sullen die voors convoijen Licentien
 staen ter dispositie van Collegie der Ghesche
 Edelepersonen van Staten die welcke het sijner
 tot Gint contemst so sullen doen volgen ter
 dispositie van Landtrader^{en}, Ende het voors
 Collegie of siende, is men waer te voren
 mette dispositie van den Landtrader vooraffdras
 sijnde de lasten opte selve convoijen Raond Ende
 sullen der salven die costen, tot den Bommelstap
 Wtlegger noodig, verplecht worden mit de
 contributie van Bommelroovert, so lang
 bid dat die Convoijen gesnijvert sullen wesen,
 Belangende die tijt van negen maanden
 wort geaccordeert, beginnende prime May,
 als inden Decof.

25

Et 25. spracende vande Contrerollenre Is men
 te voren mit datse hinc inde gestelt sulle warden
 mit gelike gagie, Tot different tuis sijn die
 Vriessen ende Noortjollander worden die hinc,

die van Holland
 de selve convoijen
 lasten, als die
 voijen d' Licenten
 der Gebrische
 vloten het sijner
 en volgen toe
 in het voors
 waell tso vreden
 dot, voor affgedaen
 en Raad d' Ende
 en Bommelsche
 vorden vint de
 vort, soo lang
 sullen wesen,
 maer den
 primo May,

die sijn
 velt sullen worden
 die sijn die
 den die sijn

Deputieren op de wet gestelt, daer aen tso sijn,
 dattet maer gevonden worden.

26

Icht dat die convoijen sullen employert worden
 tot rustinge der Schepen van oorlogge, soo waell
 ter zee als opte fonte waerom dan men kan
 hier der ordning van sijn Ex^{te} sijn niet onderwerpen
 d'wyl in sijn vondsom Gebre s'offt sou'vraim
 wesen, der Admiraliteijt niet onderwerpen
 geweest is, vint dat die voors convoijen vort
 verstrekt sullen worden, tot betalinge der
 lasten daerop staende, vint men niet weinich
 redelich, sijn volgente referende totte
 resolutie in 24. art. hier vnt genomen
 en lysten dat bij den Staten Eurt. off Lant,
 raden en sal opte Convoijen genogelijc of ste
 de selve beswaert worden, vint men billich
 als in den d'roet, daerby doende dat, tot alle
 behoef van oorlogge, de farge sal vintte Con-
 voijen sonder wijgeringe gegeven worden, als
 bald men specificatie sal overgelovert sullen.

27

I, Lantangeren sullen lantaten sijn bij de lantchap

nominidit ende adingronde der selver met
 den Landraet beëdet worden, ind fall by dese Land-
 schappen de macht staen de selve ontfangert i hande
 gelidve vordet, at te postollen, Enllen oock de selve
 Ontfangert ten allen dinc maduden, oft fooduch het
 dese Landtscap tall gelidven overlevden portien-
 ten staet van oren ontfaent d' wtgeven, Ende
 oock ten allen halven jaeren copit van oere ridd-
 ringf.

28.

In den adingende blyfft men by het 24^{art.} Ende
 men vindt niet godit dat ten canse in den doode
 beumole enige voren godspiden sullen, dan daer
 ander voren hiervan enige acten yoren wollen
 is men hiervan gelidven te doen willic well-
 verstaende dat als sulc acten niet oer sullen ge-
 pas sicut worden, bin dat die Convoijen van
 alle schilden ontlact sijn.

29.

In den adingende vordingen behooren die Platte lande
 (hoor doch sijn te tot op die botten vtdomergelt) mit
 oere dingstaelen te bestaen, wellverstaende dat die

Vrijstaellen commando van die plaatsen onder het
 vijands geweld geloggen wt billicke reden sullen
 comen totte contributie het Quartier daeromde
 si fortifyen dat oock die bedingen van enige
 Capitain int particulier genooten wordende in
 de contributie van jeder Quartier sullen te worden
 comen dat ten darden alreleste plaatsen als
 onder enige Quartieren fortieren Ende niet
 contribueren daer te gehalden sullen worden
 Ende dat men die enige die den vijand
 brandt fatching geven Ende ont niet wille
 contribueren sal doen executieren.

30. 31.

Iest vindt men goet behalven het particulier
 veltloger.

32. 33.

Worden goetgevonden mit dat alle dage ten
 minsten drie mijlen geresicht sullen worden
 Ende goet Jorper te brand fatching of
 ran souden Ende dat sulke in desen Prinsendomb mit
 patent onbet guldigen heeren Stadholders vefigende,

over met leue
 hall by dese lant
 attinger t haren
 sullen oock de selve
 oft sooduch het
 worden portieren
 utgeven Ende
 van oere redder

24 art. Ende
 in den Rode
 sullen dan daer
 en geven wollen
 willig wolle
 der sullen ge
 u boijen van

Platte lander
 smidgelt) mit
 istadnde dat die

Mits dat oock loop off aenrits plaats, niet enige in-
 legening hogestady fall worden, sonder voorgaende
 bewilliging deser Landtschap, dat oock lastlich zyn-
 billoffen sijn, oer gegeven noch gefordert, dan dat
 Ampt der ende landtchen hooft voor hooft geforist
 sullen worden, omc woe fern contrarie te gesche-
 den bevonden wort, sulen aen den Oversten ende
 Capitainen ende bevolckers mit staten
 oen Salt verfaelt te worden. Noch dat die van
 Adel op oere Advocaten mit belet sullen worden
 alder vermoede die voorige ordon: Ende die
 poene mit beindning te mogen knijtt worden
 End wort goetgevonden dat ordinant gestelt wint
 op die deintweten die volck allgroot gecommissie
 sijn, werden die de deputieren op Utrecht
 bij desen te nominieren, belast, om op rapport te
 visitieren te corrigeren en te augmentieren
 of te vermindern nad gelegentheit.

34.

In relatie.

35.

Opt 35. wort die found van die getommen

executie affgeslagen, behalven bij die van der
 Anhemfchen Quartier, die sich hierin der vrijheit
 in leide execution te submittieren voorgefalden
 hebben

36.

Wort goddij gevonden in uddelomming te treden,
 beginnende van den tijt der nadde nmit, vnd
 dat die comenden van Octobri tot April de tacite
 fillen gecontinuerd sijn, Belangvnde die executie
 wort verlaet, als in vuygavnde, vnd om tso
 slijten worden daer, om tso ontfangen liquidat.
 Wort bij desen last gegeven den G. deputie die
 die op vrecht tso rapporteren fillen nominert
 worden.

37.

Hiat.

38. 39.

Laad dien idt 38. en 39. artu contrarie sijn die
 nadde nmit, tallen daerop bin doring lotten
 end instendit aenhalden, dat so veel die foulen
 van ont dijgen Crijchsoled, als het logie & vuyg
 gelt veld in costende, in uddelom. tall gepassiert
 vnd wort den G. deputie op vrecht mit dese belast

hiervan in goeden wegen at it so staen, Ende oock
 it so waeren wat sulcx fall bedragen moegen
 Dillen die Landraet der sij in eenige at huet
 min: mit Dinter & knochten treden, adu die
 plaatsen dadr sij moegen gelegen hebben, schrijft
 Ende vermenen, wat sij aldr voor foulen
 Ende verdoff geliden hebben.

40

It billic dat die overwinninge der Dinter Ende
 knochten, soo waer te waeren als te Lande,
 knicht convoijen betaelt, of it betaelt sijnde
 knicht de selve convoijen weder grombonitert
 worden, Ende soo jemant sijn it sepen, wagen
 pedden int ontvieren affhendich gemacht
 worden, sall in gelicken den beschouichten sijn
 schade bij ordonn: der Overrijt knicht de
 convoijen vergolden worden.

41.

Want wrid wren de oorlocht, it gant in dier, dan
 die deilinge des Voltegers it in portint in
 alme fonw het gunt: allein wordt godt gevonden.

42.

It 42. punt wordt godt gevonden Ende it

willig onse penne: daer toe op te bringen, Mit
 sulcker conditie, dat in alle enige Provincien, Quartieren,
 of leden van dien durch quade betaelinge
 van andere Provincien of Quartieren mit enige
 Lijder vnde knechten overvallen wunden dunde
 oepel, dat sij seggen die Ginte. vnde mit de
 Quartier te vonden, sal die Landradet sulke
 wercklike affdoen, vnde dat Overtoegen Quartier
 clade hloek holden.

43. 44. 45. 46.

Het 44. als narratijf A voorbijgebruden hebben
 wordt wadll godtgevonden dat belangende het
 43. vnde 46. godde justitie geschiede sonder
 nochtanden Landraden inder machten Ende
 antwortelijc te geven dan se van te boornet
 ghast hebben, vnde die besondingh nae drijtland
 wordt niet godtgevonden te geschieden sonder
 content onse bewilligongh van Sijne Princelicheit
 Ex^{te} Ende Staten Gint, vnde hebben die Quar-
 tieren van Zutphen Ende Arnhem te selve niet
 goet gevonden, mit de daeraff latende Ginte Staten
 avermits die langaem bij een anderen sulken comende
 vnde soe veel die contentatid des Landradets adingabt
 lastimon die selve in den standt bij provisie, Mit
 dat se sij oerde Intimdie ym oet halen
 Ende de selve niet te bujten treden.

47.

In 47. wordt godtgevonden voer soo veel de
 gelnigen aduagast die op rovdrijt, vrijbintje, —
 stradtsepondrie wt te sijn, gevonden worden, bren
 het placcaat desonthalven bij de lantsejagzema

48.

Soo het particuliere voltoyer voor dese tijt niet ab-
 weemlic dennad is vergete te wat in desen
 van vorddinge des selvigen loyde gespradten
 bnd soo hieren boven elnige Amter of lantse
 bij den andren Provincien aduonomen dese lantse
 aduotiection of overvallen mochten, will men dat
 van protestant hebben van Intractie der Nid-
 — end verbinonit

49.

In 49. belangende die recommandatie van
 den Heeren van Oijenoort — end Ait Ama
 Entis, Last men der Generaliteijt be-
 wolen sijn.

50.

End so veel d'affreelaminge des selven Heeren van

Nijenoort aengalt is billich dat de selve geseffde
 bij den gemeynen daer van hij aengenomen is.

It op rapport van Vriecht. Aldus geseffde
 op den Landdag binnen Nijmegen den 29^{den} ^{de} May 1683.
 stijle confieto.

End alsoo die Staten Gert. enige brieven end
 Memorien aen dese Landdag geseffde, om
 daerop Istra van wat tinn fland berieft end
 rapport gedaen van het geen soo betelich bij de
 Staten Gert. geseffde is, Bestatende voor-
 uemlich in desen drie punten, als off men het
 gerte. volleger te besorgen end t'onderfalden
 gemeynt wære, Item off men enige aen die
 Gert. soude willen seghen om die gemeyn-
 sachte te besindoren helpen, om ten besten
 van de reconciliatie mit sijn hooft. Soo is t'
 dat nae lange communicatie end versonden
 advijzen eenkellic bewillicht is, het onderfelt
 van den gemeynen volleger end daer so
 geaccordeert op gilden extraordinarib over
 dese Landdag om tse fland, end te quotilieren
 nae den alden voet, volgend die Resoluite hierop

bij den hier voorgaende Resolucie genomen, & d'lijck
 om medder gerdichtijck van eenige pen. te
 (d'wiel inde verwilong het moeste gefaar
 men heeft voorgelagen off idt niet godde fons
 op jeder of die te better gadt, den daer te
 die men onvertochlick sall mogen executieren
 die respectie drie hoofsteden genomen rapport
 belast hebben die naeste vier dagen adu lijn
 over te schrijven, bidt hirop hooft men alle
 tijck adu te wonden alsoe sonder die gerd
 het volgende punt onbrinckbaer af gaen
 d'wyl niemandt bij den Staten & Cort. die
 kunnen wijfen, sonder mit penningen verhoer
 wofen, om het generael volck der omich en
 tentement te geven ende die plicht van
 westm gdaer die die penningen gecombat
 tot ontloef van Lindfoer an.

Derende het 2^e punt is veraccordeert
 dat der heer Cantzelier so haest mogelijk
 bij die gemine Provincie in sal verhoer
 tot Antwerpen, bidt bij jeder Provincie verhoer
 hoe sij verstaen die saer te met sijn hooft.

bevorderen bij de Eⁿigste Staten, die gemeint
 salde op dat alre Landen niet getrouw en in d' d' d'
 vnd sal van zijn bevoigues schriftlich off mündlich
 rapport doen aen den Hooft van de ^{de} Regering vnde
 den aen raoden Landdag die opten 25de d' d' d' binnen
 Zutphen beradent is, opdat idt Hoff naest over-
 brenning van de stukken bij Westm ingebraeft
 oock van idt voors^t gebovoiguedes den respective
 Hooffe vnder, in de brijtcrifvinge des Landdags
 behoerliche verstanding tot moogelich

Wid also op id derde punct verlaert worden
 niet beschreven te sijn op idt aemendmen
 van sijn Hoofst vnd die stukken daer toe
 dienende noch niet doornien veel wijziger
 daerop resoluere tse hebben, is weder aen
 nijen Landdag beradent tegent den 25de d' d' d'
 binnen Zutphen des avonts in te comen, gestalt,
 volgent daer toe resoluieren opt voors^t punct
 van de aemendning sijnor Hoofst mitgedes
 den inhale van de stukken bij Westm
 mit gebract of t so noch d' d' d' d' d'
 Heeren Cantzler, ter goeder tijt, als voors^t

Sullen overgeschikt moogen worden, bidt & adviseeren
ende vorder t'adviseeren noot geent too die & de
committieiden allin op Utrecht te wijzen
committieiden sijnde, sullen moogen gedaen hebben.

Inde gedaen bidt verreeset het binnen Nijmegen
op den Landdag den 7 Junij 83. stils consueto die
tot meerder verkenis mit der selver Stadt
opgedriecht seerwet zegel t'welck men des
tijdt hier too gebruyckte, besestint. Waer
overtst. O. Heteren besestint mit den opgedriecht
Zegel in groonden was se.

Concordat cum suo originali.

Waer overtst.

J. Verstegen Secret